

Μια Πέμπτη, μια Σαρακοστή»: Εκκλησιαστικοί ύμνοι του Τριωδίου από τον Βυζαντινό Χορό Ιερέων της Ιεράς Μητροπόλεως Κηφισίας, στην Ευαγγελίστρια Πειραιώς

[/ Ενορίες](#)

Με την έναρξη της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, ξεκίνησε η σειρά λειτουργικών και άλλων εκδηλώσεων με τον γενικό τίτλο «Ευαγγελίστρια 2026», που πραγματοποιείται για 28η χρονιά, στον Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας Πειραιώς.

Κεντρική δράση, αποτελεί η σειρά μουσικών εκδηλώσεων που θα πραγματοποιείται κάθε Πέμπτη στο Ναό, με τον γενικό τίτλο «Μια Πέμπτη, μια Σαρακοστή», και θα

περιλαμβάνει την απόδοση επίκαιρων εκκλησιαστικών ύμνων, που θα εμπλουτίζονται με αφηγήσεις και σχολιασμούς, και με την συμμετοχή κληρικών, μουσικών και χορωδιών.

Την Πέμπτη 26 Φεβρουαρίου πραγματοποιήθηκε η πρώτη εκδήλωση με τίτλο «Κατανυκτική Υμνωδία του Τριωδίου...», με εκκλησιαστικούς ύμνους της περιόδου του Τριωδίου που απέδωσε Βυζαντινός Χορός Ιερέων της Ιεράς Μητροπόλεως Κηφισίας, Αμαρουσίου, Ωρωπού και Μαραθώνος με χοράρχη τον Πρωτοπρεσβύτερο π. Χρίστο Κυριακόπουλο. Τους ύμνους προλόγισε ο Αρχιμανδρίτης π. Δανιήλ Ψωίνος.

Συμμετείχαν οι ιερείς: Συμμετέχουν οι ιερείς: π. Εφραίμ Αθανασόπουλος, π. Κωνσταντίνος Αθανασόπουλος, π. Σωτήριος Αλεβιζάκης, π. Κωνσταντίνος Βασιλάκης, π. Χρυσοβαλάντης Θεοδώρου, π. Δημήτριος Καρυτινός, π. Νικόλαος, Κολοβός, π. Κωνσταντίνος Κονακάρης, π. Χρίστος Κυριακόπουλος (Διεύθυνση), π. Γεώργιος Μαγγανιάρης, π. Εμμανουήλ Μάλλιος, π. Παναγιώτης Μανδρούκας, π. Τιμόθεος Μαντάς, π. Βασίλειος Ντάβος, π. Μιχαήλ Παπαθεμελής, π. Ιωάννης Παπανικολάου, π. Αντώνιος Παπαχαραλάμπους, π. Δημήτριος Σκαρμούτσος, π. Αναστάσιος Τραϊφόρος, π. Νεκτάριος Χονδρογιάννης.

Η εκδήλωση ήταν μία θεολογική και υμνολογική περιδιάβαση στην περίοδο του Τριωδίου και της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής, όπως αυτή βιώνεται μέσα από τη βυζαντινή μουσική και την ποιητική γλώσσα της Εκκλησίας. Πρόκειται ουσιαστικά για μια μυσταγωγική ξενάγηση στα πνευματικά νοήματα των Κυριακών που προετοιμάζουν και συγκροτούν τη Μεγάλη Σαρακοστή, με άξονα τους ύμνους και τα θεολογικά τους μηνύματα.

Η κατανυκτική περίοδος ανοίγει με την Κυριακή του Τελώνου και του Φαρισαίου, όπου προβάλλεται ως θεμέλιο κάθε πνευματικού αγώνα η ταπείνωση. Η Εκκλησία αντιπαραθέτει την υψοπιό ταπείνωση προς την καταστροφική υπερηφάνεια, παρουσιάζοντας την πρώτη ως «πράσινο φως» για την πνευματική πορεία και τη δεύτερη ως ρίζα όλων των κακών. Μέσα από τα ιδιόμελα της ημέρας τονίζεται η ανάγκη αποφυγής της φαρισαϊκής αυτάρκειας και της κενοδοξίας.

Ακολουθεί η Κυριακή του Ασώτου, η οποία προσφέρει μήνυμα ελπίδας και επιστροφής. Η παραβολή αναδεικνύει τη φιλανθρωπία του Θεού και τη δύναμη της μετάνοιας. Καμία αμαρτία δεν υπερβαίνει τη θεία αγάπη· η επιστροφή παραμένει πάντοτε ανοιχτή δυνατότητα. Ο άνθρωπος καλείται να μιμηθεί τον άσωτο υιό και

να επιστρέψει στην πατρική αγκαλιά, μετατρέποντας τη συντριβή σε ζωντανή πράξη μετανοίας.

Η τρίτη Κυριακή, της Κρίσεως, στρέφει το βλέμμα στη Δευτέρα Παρουσία. Η υμνολογία παρουσιάζει με έντονη εικονογραφική δύναμη την ώρα της κρίσεως, όταν θα αποκαλυφθούν τα κρυπτά των καρδιών και ο καθένας θα λάβει «κατά τα έργα αυτού». Η κρίση δεν νοείται μόνο ως τιμωρία, αλλά ως αποκάλυψη της αλήθειας και ολοκλήρωση της σωτηρίας, ως φανέρωση της δικαιοσύνης του Θεού.

Η Κυριακή της Τυρινής (ή της Εξορίας του Αδάμ) αποτελεί το κατώφλι της Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Η Εκκλησία ανακαλεί την έξωση του Αδάμ από τον Παράδεισο, περιγράφοντας με δραματικό τρόπο την απώλεια της θειικής δόξας και τη συντριβή της παρακοής. Η εικόνα του Αδάμ, γυμνού και εξόριστου, λειτουργεί ως καθρέφτης των προσωπικών μας πτώσεων και ως πρόσκληση για επιστροφή και δάκρυα μετανοίας.

Οι κατανυκτικοί εσπερινοί που αρχίζουν από αυτή την Κυριακή χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερη πνευματική ατμόσφαιρα. Τα ιδιόμελα των αποστίχων, σε κατανυκτικό ύφος, καλλιεργούν το έδαφος της καρδιάς ώστε να δεχθεί τη χάρη της νηστείας.

Η πρώτη Κυριακή των Νηστειών, η Κυριακή της Ορθοδοξίας, εορτάζει την αναστήλωση των ιερών εικόνων. Η Εκκλησία διακηρύσσει ότι η απεικόνιση του Ιησού Χριστού είναι δυνατή επειδή ο Θεός έγινε άνθρωπος. Η τιμή προς την εικόνα «διαβαίνει επί το πρωτότυπον», επιβεβαιώνοντας τη θεολογία της Ενανθρώπησης και τη νίκη της αλήθειας έναντι της πλάνης.

Η δεύτερη Κυριακή των Νηστειών είναι αφιερωμένη στον άγιο Γρηγόριο Παλαμά, ο οποίος συνοψίζει τη θεολογική παράδοση των Πατέρων και διατυπώνει τη διάκριση μεταξύ θείας ουσίας και ακτίστων ενεργειών. Μέσα από αυτή τη διάκριση εξηγείται πώς ο Θεός παραμένει απρόσιτος στην ουσία Του αλλά μετέχεται μέσω των ενεργειών Του, οδηγώντας τον άνθρωπο στη θέωση. Η υμνολογία τον προβάλλει ως φωστήρα της Ορθοδοξίας και διδάσκαλο της θεολογίας.

Στο μέσον της Σαρακοστής προβάλλεται η Σταυροπροσκύνηση. Ο Σταυρός δεν παρουσιάζεται ως σύμβολο απλώς ιστορικό, αλλά ως ζωντανή παρουσία της σωτήριας θυσίας. Η Εκκλησία απευθύνεται προσωπικά στον Σταυρό, αναγνωρίζοντάς τον ως πηγή αγιασμού και δύναμης για τη συνέχιση του πνευματικού αγώνα. Η σταυροαναστάσιμη πορεία αποτελεί ουσιώδες γνώρισμα της χριστιανικής ζωής.

Η τέταρτη Κυριακή είναι αφιερωμένη στον άγιο Ιωάννη το Σιναΐτη, συγγραφέα της «Κλίμακος». Η ασκητική του μορφή προβάλλεται ως πρότυπο αποταγής και ολοκληρωτικής αφιέρωσης στον Θεό. Η εγκατάλειψη του κόσμου, του πλούτου και της δόξας χάριν της θείας αγάπης υποδεικνύει την κλίμακα των αρετών που οδηγεί στην ένωση με τον Θεό.

Η πέμπτη Κυριακή εμβαθύνει στο μυστήριο της Βασιλείας του Θεού, η οποία δεν ταυτίζεται με υλικές πραγματικότητες αλλά με την εσωτερική παρουσία της χάριτος. «Η βασιλεία του Θεού εντός ημών εστίν»: πρόκειται για την εμπειρία της θεοκοινωνίας, της φωτεινής κοινωνίας με τον Θεό.

Σε όλη την πορεία αναδεικνύεται ένα κεντρικό μήνυμα: ο Θεός ζητά από τον άνθρωπο ελάχιστα σημεία μετανοίας και προσφέρει το παν, δηλαδή τη σωτηρία. Η μικρή ανθρώπινη προσπάθεια συναντά τη θεία πληρότητα. Η τελική προσευχή «Μη αποστρέψεις το πρόσωπόν σου» εκφράζει τον βαθύ φόβο της απώλειας της χάριτος και την απόλυτη εξάρτηση του ανθρώπου από τη ζωοποιό παρουσία του Θεού.

Ο Χορός απέδωσε τους ύμνους: 1) Μή προσευξώμεθα φαρισαϊκῶς... - Φαρισαῖος κενοδοξία νικώμενος... Ιδιόμελα Κυριακῆς του Τελώνου και Φαρισαίου, 2) Ὡ πόσων ἀγαθῶν ὁ ἄθλιος... Δοξαστικό Εσπερινού Κυριακῆς του Ασώτου, 3) Ὅταν μέλλης ἔρχεσθαι... - Βίβλοι ἀνοιγῆσονται... Προσόμοια Κυριακῆς της Απόκρεω, 4) Ἐννοῶ τὴν ἡμέραν ἐκείνην... Ιδιόμελο Αἰνῶν Κυριακῆς της Απόκρεω, 5) Ἐκάθισεν Ἀδάμ ἀπέναντι τοῦ Παραδείσου... Δοξαστικό Εσπερινού Κυριακῆς της Τυρινῆς, 6) Ἐλαμψεν ἡ χάρις σου Κύριε... Ιδιόμελον Κατανυκτικῆς Εσπερινῆς Κυριακῆς της Τυρινῆς, 7) Ἡ χάρις ἐπέλαμψε τῆς ἀληθείας... Δοξαστικό Εσπερινῆς Κυριακῆς της Ορθοδοξίας, 8) Θαλάσσης τό Ἐρυθραῖον πέλαγος... Σύντομες καταβασίες Κυριακῆς της Ορθοδοξίας, 9) Τὴν μακαρίαν ἐν Κόσμῳ... - Ὁρθοδοξίας τὰ δόγματα... - Τὴν τοῦ ἀμέμπτου σου βίου... Προσόμοια Αἰνῶν Κυριακῆς Β΄ Νηστειῶν - Γρηγορίου Παλαμά, 10) Ὁρθοδοξίας ὁ φωστήρ... Απολυτίκιον Ἁγίου Γρηγορίου Παλαμά, 11) Χαλινοὺς ἀποπτύσας τοὺς πατρικούς... Ιδιόμελον Κατανυκτικῆς Εσπερινῆς Β΄ Νηστειῶν - Μέλος Ἀργόν, Ἰακώβου πρωτ., 12) Λάμψον ὁ τοῦ Κυρίου Σταυρός... - Χαίροις ὁ Ζωηφόρος Σταυρός... Προσόμοια Εσπερινῆς Κυριακῆς Γ΄ Νηστειῶν -

Σταυροπροσκυνήσεως, 13) Ἐν φωναῖς ἀλαλάξωμεν... - Προσελθόντες ἀρύσατε...
Προσόμοια Αἰνῶν Κυριακῆς Γ΄ Νηστειῶν - Σταυροπροσκυνήσεως, 14) Πάτερ
Ἰωάννη Ὅσιε... - Πάτερ Ἰωάννη ἔνδοξε... - Πάτερ Ἰωάννη ὄσιε ἀναπτερώσας...
Προσόμοια Εσπερινοῦ Κυριακῆς Δ΄ Νηστειῶν, 15) Ὅσιε Πάτερ τῆς φωνῆς τοῦ
Εὐαγγελίου... Δοξαστικόν Εσπερινοῦ Κυριακῆς Δ΄ Νηστειῶν, 16) Ὁ τόν ἀμπελῶνα
φυτεύσας... Λησταῖς λογισμοῖς, περιπεσὼν ὁ Ἄδάμ... Ἰδιόμελον Κατανυκτικοῦ
Εσπερινοῦ Δ΄ Νηστειῶν, 17) Οὐκ ἔστιν ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ... Δοξαστικόν Αἰνῶν
Κυριακῆς Ε΄ Νηστειῶν, 18) Μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου... Μέγα Προκείμενον
Κατανυκτικοῦ Εσπερινοῦ.

